

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 vtrum prælati, & religiosi sint specialiter in statu perfectionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

fermitate, nisi obliga-
tio illa fit ad pfectio-
nem exteriorē, puta
ad caritatem, uel pau-
peratē, uel erogatio-
nem bonorum, uel
exteriorem sollicitudi-
nem, uel ad ponendā
animam, id est, vitam,
uel aliquid huiusmo-
di. Et primas quidem
duas conditiones nō
oportet probare esse
secundum doctrinā
auctoritatis, quoniam in
litera clare habetur.
Tertia autem quae sū
peraddita uidetur, p-
batur ex eo, quod ni-
si haec conditio ap-
ponatur, uel subintel-
ligatur, sacer ordo cō-
fiteretur statum p-
fectionis ecclesiasti-
cae. Et pbat sequen-
tia, quia sacer ordo ex
seipso obligat homi-
nem ad maiorem san-
ctitatem interiorem,
quam requirit etiam
religionis status, ut
auctor in arti. 8. hu-
ius questionis expre-
sse dicit. Et constat qd
huiusmodi obligatio
cum solemnitate con-
secrationis, scilicet
qua confertur ordo,
fit ac per hoc habet
duas primas condi-
tiones. Et sola tertia
deest, quia, l. obligat
ad id quod est interio-
ris perfectionis, &
non ad ea quae sunt
perfectionis exteri-
oris, quantum est ex na-
tura ordinis sacri.
Quod dico propter
praeccepta Ecclesiae, &
annexa per accidens
uota.

Vno modo, s'm id quod
interius agit. Alio mo-
do, s'm id quod agit
exterior. Et quia, ut
dicitur 1. Regum 16.
Homines uident ea
quae parent, sed
Deus intuetur cor:
inde est qd s'm interio-
rem dispositionem
accipitur conditio
spiritualis status in
homine per comparationem
ad iudicium diuinum.
Secundum autem ea
quae exterior agunt,
accipitur spiritualis
status in homine per
comparationem ad
Ecclesiam. Et sic nunc
de statibus loquimur,
prout, f. ex diuersitate
statuum quaedam Ec-
clesiae pulchritudo
conspicitur. Est autem
considerandū qd
quantū ad homines,
ad hoc qd aliquis
adipiscatur statū
libertatis, uel seruitutis,
requiritur primo quidē
obligatio aliqua, uel
absolutio. Nō. n. ex
hoc qd aliquis seruit
alicui, efficitur seruus,
quia et liberi seruiunt,
s'm illud ad Gal. 5. Per
charitatem spūs ser-
uient inuicē. Neq; ē
ex hoc quod aliquis
desinit seruire, d'li-
ber, sicut patet de
seruis fugitiuis: sed
ille pprie d' seruus,
qui obligatur ad ser-
uendum: & ille est
liber, qui a seruitute
absoluitur. Secundo,
requiritur quod
obligatio p'dicta cū
aliqua solēnitate fiat,
sicut & ceteris, qd
inter homines ob-
tinēt perpetuā firmi-
tatem, qdā solēnitatis
adhibetur. Sic ergo
& in statu perfectionis
proprie d' aliquis
esse, non ex hoc quod
habet actū dilectionis
pfectae: sed ex hoc
quod obligat

peruenitur ad pfectionem
spiritualem, ut dicitur
est: sed post
augmentum corporale
aliquis dicitur esse in
statu pfectae aeta-
tis. ergo etiā uidetur
qd post augmentum
spirituale, cum quis
adeptus est pfectionem,
sit in statu perfectionis.

¶ 2 Præter. Eadem ratione
qua aliquid mouetur de
contrario in contrarium,
mouetur etiam aliquid
de minori ad maius, ut
dicitur in 5. Phyl. sed qd
aliquis trāsmutat
de peccato ad gratiam,
dicitur mutare statum,
prout d' d'inguitur
status culpae, & status
gratiae. ergo uidetur
qd pari ratione cum
aliquis proficit de
minori gratia usq; ad
maiorem quousq; per-
ueniat ad pfectum, qd
adipiscatur perfectionis
statum.

¶ 3 Præter. Statum
adipiscitur aliquis ex
hoc, qd a seruitute
liberatur: sed per
charitatem aliquis
liberatur a seruitute
peccati, qd uincit
delicta operit
charitatis, ut dicitur
Prouerb. 10. sed
pfectus d' aliquis
secundum charitatem,
ut dicitur est. ergo
ut quod quicumque
habet perfectionem,
ex hoc ipso habet
perfectionis statum.

SED CONTRA est, qd
aliqui sūt in statu
perfectionis, qui omni-
no charitate & gratia
carent, sicut mali
epi, aut mali religiosi.
ergo ut qd contrario,
aliqui habent
perfectionem uitae, qui
tū non habent
perfectionis statum.

RESPON. Dicendum,
qd sicut supra
dicitur est, status
proprie pertinet ad
conditionem libertatis,
uel seruitutis. Spiritu-
alis autem libertas,
uel seruitus potest
in homine attendi
dupliciter.

¶ 1 Præter. Status
exterior d' interiori
statui rēdere, alioquin
incurrerit mendacium,
qd nō solū est in
falsis uerbis, sed et
i simulatis operibus,
ut Amb. dicit in
quodā sermone: sed
multi sunt plati
uel religiosi, qd nō
hnt interiorē
pfectionē charitatis.
Si ergo oēs religiosi,
& plati sūt in
statu pfectionis,
sequit qd qd eorū
nō sūt pfecti, sūt
in p'cto mortali,
tanq; simulatores &
mendaces.

¶ 3 Præter. Pfectio
s'm charitatem
attenditur, ut supra
habitu est: sed
pfectissima charitas
u' esse in martyribus,
s'm illud Io. 15.
Maiorem dilectionē
nemo habet, qd
ut aīam suā ponat
quis p amicum
suis, & sup illud
ad Heb. 12. Nondum
n. u' que ad
sanguinem & c.
dicitur glo. Pfectior
in hac uita
nulla dilectio est
ea, ad quam
sancti martyres
peruenērūt, qui
contra p'ctū usq;
ad sanguinem
certauerūt. ergo
ut qd magis
debeat pfectionis
status attribui
martyribus, qd
religiosis & epis.
SED CONTRA est, qd
Dio. 5. c. Secunda
Secundē s. Thomae. K K K 3

A se ppetuo cū aliqua
solēnitate ad ea qd
sunt pfectionis. Con-
tingit et qd aliqui se
obligāt qui nō ser-
uant, & aliqui im-
plet ad qd se nō
obligauerunt, ut
patet Mat. 23. de
duobus filiis, quorum
vnus patri dicitur,
Operare in uinea,
r'dit. Nolo, postea
abijt alter autē
r'dēs ait, Eo, & non
iuit. Et iō nihil
phibet aliquos
esse pfectos, qd
nō sūt in statu
pfectionis; &
aliquos esse in
statu perfectionis,
qui tū non sūt
pfecti.

AD PRIMVM ergo
dicēdū, qd per
augmentū corporale
pfitur aliquis in
his quae pertinet
ad naturā; & iō
adipiscit naturā
statū, praesertim
quia qd est s'm
naturā, quodāmodo
immutabile est,
inquātū natura
determinat ad
vnū. Et similiter
per augmentū
spūale interius
aliquis adipiscitur
statū perfectionis
quantū ad diuinū
iudiciū; sed quātū
ad distinctiones
ecclesiasticorū
statū nō adipiscit
aliquis statū
pfectionis, nisi
per augmentū in
his qd exterior
agunt.

AD SECVNDVM
dicendum, quod illa
etiam ratio procedit
quantum ad
interiorem statum,
& tū cū aliquis
transit de peccato
in grām, transit
de seruitute ad
libertatem: qd
nō contingit per
simplicem profectū
grā, nisi cū
aliquis obligat se
ad ea qd sūt
grē.

AD TERTIVM
dicendum, quod illa
etiam ratio procedit
quantum ad
interiorem statum:
& tamen licet
charitas uariet
conditionem
spiritualis seruitutis
& libertatis,
hoc tamen non
facit charitatis
augmentū.

ARTICVLVS V.

¶ *Utrum religiosi & plati sint in statu perfectionis.*

AD QVINTVM sic
pcedit. Vt qd plati
& religiosi nō sūt
in statu pfectionis.
Status n. pfectionis
distinguitur contra
statū incipientiū,
& proficientiū: sed
nō sūt aliqua
gna hōiū deputata
statui pfectionis,
uel et incipientiū,
ergo ut qd nec
debeant esse
aliqua gna hōiū
deputata statui
pfectionis.

¶ 2 Præter. Status
exterior d' interiori
statui rēdere,
alioquin incurrerit
mendacium, qd
nō solū est in
falsis uerbis, sed
et i simulatis
operibus, ut
Amb. dicit in
quodā sermone:
sed multi sunt
plati uel religiosi,
qd nō hnt
interiorē pfectionē
charitatis. Si
ergo oēs religiosi,
& plati sūt
in statu pfectionis,
sequit qd qd
eorū nō sūt
pfecti, sūt in
p'cto mortali,
tanq; simulatores
& mendaces.

¶ 3 Præter. Pfectio
s'm charitatem
attenditur, ut
supra habitu est:
sed pfectissima
charitas u' esse
in martyribus,
s'm illud Io. 15.
Maiorem dilectionē
nemo habet, qd
ut aīam suā
ponat quis p
amicum suis, &
sup illud ad
Heb. 12. Nondum
n. u' que ad
sanguinem & c.
dicitur glo. Pfectior
in hac uita
nulla dilectio est
ea, ad quam
sancti martyres
peruenērūt,
qui contra p'ctū
usq; ad sanguinem
certauerūt. ergo
ut qd magis
debeat pfectionis
status attribui
martyribus, qd
religiosis & epis.

SED CONTRA est, qd
Dio. 5. c. Secunda
Secundē s. Thomae. K K K 3

¶ *Super Questionis centesimo octuagesimo quatuordecimo articulo quintum.*

Narr. 5. eiusdem q. circa id quod dicitur, episcopi obligat se ad ea quae sunt perfectionis, adhaerere quod hoc dupliciter potest intelligi.

Vno modo, de obligatione naturali, hoc est naturaliter conueniente, seu spectante ad ipsum episcopatum. Et hoc est proculdubio uerum: quia ex hoc ipso, quod aliquis episcopatum suscipit, suscipit etiam omnia per se spectantia & consequentia ad ipsum, inter quae, dominica auctoritate constat esse ponere animam suam pro ouibus suis: & multo magis labores suos & bonalia temporalia. Alio modo, obligatione notitia: ita quod episcopus explicite, uel implicite uoueat ea, quae sunt perfectionis. Et licet multi sic intelligere uideantur auctorem, id tamen non apparet esse uerum. Et quod non uoueat implicite, sicut suscipiens ordinem sacrum in ecclesia occidentali, intelligitur uouere implicite castitatem, ex eo patet quod

Opusc. 18. 6. 16.

Referre in decretis 22. q. 1. c. Causa. 10.

Art. 1. huius quæst.

Aug. in sermo. 17. de uerbis Apo. sto. tom. 10.

Ca. 5. eccle. hierar. in tit. de sacerdotū perfectionibus.

ga. 6. eccles. hierar. par. 1. non procul a sine.

Ar. preced.

Ca. 6. eccles. hierar. par. 1. non procul a sine.

Eodem loco nunc dicitur.

Glo. interlinearis ibid.

Glo. interlinearis ibid. ca. 5. Eccles. hier. non remote a sine.

et, q nullibi in iure cautum inuenitur, q episcopi noueant huiusmodi. Quod uero non uocant explicito, ex ritu, & uerbis episcopalis ordinationis apparet: qm in ordinatione sua de multis interrogatus ordinatus in episcopum, rñ det quo ad ea que sunt fidei, credo; quo ad agenda uero, Volo. Neutrū autē horū uoti habet, nisi quis adeo desipere ut diceret, q responsiones ibi posite p Volo, habeant uim uoti. Co stat namq, q tot dicit se uelle, ad q nō potest se uoto tute obligare, ut patet ibi. Apparet quoq; extra, de iureiur, c. Ego N. episcopus, q episcopus iurat quadam particularia se facturū, uel non facturū, & unū uniuersale, uidelicet, fidelitatem Ro. Ponti fici, ac Ecclesie Ro. & beato Petro, quod est uelut homagium quoddam: & nihil inuenio de cura animarum, aut his que perfectionis sunt. Extra quoq; de renuntiatione, ca. Nisi cum pridem, dī, episcopū habere alas strictas, ne uolet ad religionē nexibus præceptorū, & nō dī nexibus uotorū. Cum ergo inuenitur episcopos uouere, seu uotum habere ad ea que sunt perfectionis, intellige de uoto quo ad effectū, non quo ad essentia, hoc est q habet obligationē ac si uouissent, non tñ formaliter habent uotum. Et propterea trāgrediendo, non sunt uoti facti, sed præcepti suscepti ab ipso Deo. ¶ In eodem articulo in rñtione ad secundum, circa illud, Sed ex eo q ab intēione reuocat, aduerte q author proprie loquitur de intēione, ut distinguitur contra excommunicationem: & intendit q dupliciter contingit religioſos, uel episcopos deficere a perfectione, ad quā tenentur. Vno modo, exequitur, quia, si non exequitur illos perfectionis actus, quos debent: & tales non sunt simulatores, neque mendaces. Alio modo s̄m intēione,

eccles. hierar, attribuit perfectionem episcopis tanquam perfectioribus. & in 6. * c. eiusdem libri attribuit perfectionem religioſis, quos uocat monachos, uel tripentas, id est, Deo famulantes, tanquam perfectis. RESPON. Dicendū, q sicut dictū est, ad statum perfectionis requirit obligatio ppetua ad ea q sunt perfectionis cū aliqua solēnitare. Vtrūq; aut horum cōpetit religioſis, & episcopis. Religioſi enim se uoto astringūt ad hoc, q a rebus secularibus se abstineāt, qb^o licite uti poterāt, ad hoc q liberius Deo uacēt, in quo cōsistit pfectio p̄sentis uite. Vñ * Dion. dicit 6. c. eccles. hierar. de religioſis loquēs. Alij qdem tripentas. i. famulos Dei ex puro seruitio & famularu, Alij uero monachos ipsos nomināt ex indiuisibili & singulari uita ueniente ipsos ex indiuisibili sanctis cōuolutionibus. i. cōtemplationibus, ad deiformē unitatē & amabilē Deo pfectionē. Horū ē obligatio fit cū quadā solemnitate pfectionis, & benedictionis. Vñ ibidē subdit * Dion. Propter qd pfectā ipſis donās grām sancta legisatio quadā ipsa dignata est sacrificatiua inuocatione. Similiter et ep̄i obligāt se ad ea q sunt pfectionis pastorale assumētes officiū, ad quod p̄tinet ut animam suā ponat pastor pro ouibus suis, sicut dī lo. 10. Vñ Apof. dicit 1. ad Tim. vlt. Cōfessus bonā cōfessionē corā multis testibus. i. in sua ordinatione, ut * gl. ibidē dicit. Adhibetur et qdā solēnitatis cōsecrationis simul cū professione p̄dicta, s̄m illud 2. ad Tim. 1. Relucite grām Dei, q est in te, per impositionē manū mearum. quod * gl. exponit de grā episcopali. & * Diony. dicit 5. c. eccles. hierar. q summus sacerdos. i. episcopus in sua ordinatione hēt eloquiorū sup caput sanctissimā superpositionē, ut significetur q ipse est participatiū integrē totius hierarchie uirtutis, & q ipse nō solū sit illuminatiuus omnīū, qd p̄tinet ad sanctas locutiones, & actiones, sed q et hoc alijs tradat. AD PRIMVM ergo dicēdū, q inchoatio & augmētū non qrit pp se, sed pp perfectionē: & ideo ad solum perfectionis statū aliq hoies cum quadā obligationē & solemnitate assumunt. AD SECUNDVM dicendū, q hoies statū pfectionis assumūt, nō quāsi profitentes se ipsos p̄fectos esse, sed profitentes se ad p-

fectionē tēdere. Vñ & Apof. dicit ad Phil. 3. Nō q iā cōprehenderim, aut iā p̄fectus sim, sequor aut si quo mō cōprehendā, & postea subdit: Qui cūq; ergo p̄fecti sumus, hoc sentiamus. Vnde nō cōmittit aliqui mēdicium, uel simulationē ex hoc, q alij nō est p̄fectus, q statū pfectionis assumit: sed ex eo q ab intentione perfectionis animū reuocat. AD TERTIVM dicendū, quod martyriū in actu perfectissimo charitatis consistit. Actus autem perfectionis non sufficit ad statum faciendū, ut dictū * est. ARTICVLVS VII. ¶ Vtrum omnes prelati ecclesie sui sint in statu perfectionis. AD SEXTVM sic proceditur. Videtur, quod omnes prelati ecclesie sui sint in statu perfectionis. Dicit n. * Hier. in Epistola ad Titum. Olim idem presbyter q & episcopus, & postea subdit: Sicut ergo presbyteri scilicet se Ecclesie cōseruandine ei q sibi p̄positus fuerit, esse subditos: ita episcopi nouerint se magis consuetudine quā dispensatione dominice ueritatis presbyteris esse maiores, & in cōi debere ecclesiam regere: sed episcopi sunt in statu perfectionis. ergo & presbyteri habentes curā animarū. ¶ 2. Præter. Sicut Episcopi suscipiunt curam animarū consecratione, ita etiam presbyteri, curati, & archidiaconi, de quibus super illud Act. 6. Considerate, fratres, uiros boni testimonij septem & c. dicit * gl. Hic discernat Apof. l. per Ecclesiam consistit, scilicet diaconos, q essent sublimioris gradus, & quasi coline proximi circa aram. ergo uideatur quod ipsi sint in statu perfectionis. ¶ 3. Præter. Sicut Episcopi obligantur ad hoc quod animam suam ponant p ouibus suis, ita & presbyteri, curati, & archidiaconi sed hoc pertinet ad perfectionem charitatis, ut supra dictū est. ergo uideatur quod etiam presbyteri, curati, & archidiaconi sint in statu perfectionis. SED CONTRA est, quod Dion. dicit in 5. c. eccles. hierar. Pontificum quidem ordo consummatius est, & perfectius. Sacerdotum autem illuminatiuus, & doctorum uero purgatiuus, & doctorum patet quod perfectio solis episcopos pertinet. RESPON. Dicendū, q presbyteri curā habentibus animarū, duo possunt esse in diuini officij. Vnde * supra dictū est. scilicet ordinū sub distinctione officij. Vnde per hoc q aliqui suscipiunt